

Godkännande av Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget – Stabilitetsmekanism för euroländer

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 22 mars 2012 att bereda konstitutionsutskottet och utrikesutskottet tillfälle att senast den 26 april att yttra sig över proposition 2011/12:66 Godkännande av Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget – Stabilitetsmekanism för euroländer och över eventuella följdmotioner samt motionerna 2011/12:Fi210 och 2011/12:Fi305 från den allmänna motionstiden 2011.

Med anledning av propositionen har tre följdmotioner (MP, V, SD) väckts.

Konstitutionsutskottet behandlar i yttrandet frågor som berör utskottets beredningsområde. Detta innebär att utskottet yttrar sig om vilken beslutsordning som bör tillämpas av riksdagen. I yttrandet berörs även frågan om utformningen av Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) bör leda till att propositionen avslås.

I ärendet finns ett särskilt yttrande (V).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner Europeiska rådets beslut 2011/199/EU av den 25 mars 2011 om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euro. Ett godkännande medför att lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen (anslutningslagen) behöver ändras, och därför krävs att riksdagen godkänner rådets beslut enligt 10 kap. 3 § regeringsformen. Regeringen föreslår samtidigt att anslutningslagen ändras så att rådets beslut förs in den förteckning över de grundläggande fördragen som finns i lagen.

Bakgrund

I propositionen anges att den belgiska regeringen vid Europeiska rådets möte i december 2010, i enlighet med artikel 48.6 första stycket i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), lade fram ett förslag om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Europeiska rådet enades om att artikel 136 skulle ändras och beslutade att höra Europaparlamentet, kommissionen och Europeiska centralbanken om ett förslag till ändring.

Förslaget innebar ett klargörande av rätten och ramarna för euroområdets medlemsstater att inrätta en stabilitetsmekanism för att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet.

Den 25 mars 2011 antog Europeiska rådet med enhällighet beslutet 2011/199/EU om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euro som valuta. Beslutet träder i kraft den 1 januari 2013 förutsatt att samtliga medlemsländer då har godkänt beslutet.

Genom Europeiska rådets beslut 2011/199/EU anges att en ny punkt ska läggas till artikel 136 med följande lydelse.

3. De medlemsstater som har euron som valuta får inrätta en stabilitetsmekanism som ska aktiveras om det är oundgängligt för att trygga stabiliteten i euroområdet som helhet. Beviljande av varje erforderligt finansiellt stöd inom ramen för mekanismen kommer att vara föremål för strikta villkor.

I ingressen till rådets beslut anges bl.a. att ändringen avser en bestämmelse i tredje delen i EUF-fördraget och att den inte utökar de befogenheter som unionen tilldelas i fördraget.

I propositionen anges att bestämmelsen klargör att de medlemsstater som har euron som valuta får inrätta en stabilitetsmekanism. Det är således fråga om ett mellanstatligt arrangemang. Vidare anges i propositionen att fördragstexten inte tilldelar EU några nya befogenheter.

Motionerna

I motion 2011/12:Fi9 yrkar Jonas Sjöstedt m.fl. (V) bl.a. avslag på regeringens förslag att godkänna Europeiska rådets beslut 2011/199/EU (yrkande 1) och regeringens förslag att ändra anslutningslagen (yrkande 2). I motionen anförs att det kan finnas skäl för valutaunionens länder att inrätta någon typ av finansiell stabiliseringsmekanism. Vänsterpartiet kan dock inte ställa sig bakom den föreslagna fördragsändringen på grund av att ESM-fördraget anger att den privata sektorns medverkan ska följa IMF:s praxis, att stöd får ges till rekapitalisering av finansiella institutitioner, att stöd ska betalas ut på strikta villkor och att ESM och dess organ ska åtnjuta rättslig immunitet.

I motion 2011/12:Fi10 yrkar Erik Almqvist och Johnny Skalin (båda SD) avslag på propositionen (yrkande 1). Motionärerna anför att så länge Sverige riskerar att dras djupare in i eurosamarbetet bör Sverige ta avstånd från ömsesidiga åtaganden såsom ESM. I ESM-fördraget finns bestämmelser om att beslut i vissa fall kan fattas med kvalificerad majoritet.

I motion 2011/12:Fi11 yrkar Per Bolund (MP) ett tillkännagivande om att de demokratiska principerna måste värnas när åtgärder för att hantera skuldkrisen i Europa genomförs (yrkande 1) och ett tillkännagivande om att insynen i och den demokratiska kontrollen av ESM:s verksamhet måste förstärkas (yrkande 2).

Gällande ordning

Regeringsformen

Enligt 10 kap. 1 § regeringsformen (RF) ingås överenskommelse med annan stat eller med mellanfolklig organisation av regeringen. Om en för riket bindande internationell överenskommelse förutsätter att en lag ändras eller upphävs eller att en ny lag stiftas eller om den i övrigt gäller ett ämne som riksdagen ska besluta om får regeringen dock inte ingå en sådan överenskommelse utan att den har godkänts av riksdagen, vilket framgår av 10 kap. 3 § första stycket RF. Om t.ex. en överenskommelse skulle förutsätta en ändring i en vanlig lag krävs att regeringen innan den ingår överenskommelsen får riksdagens godkännande, och riksdagsgodkännandet beslutas då med enkel majoritet (jfr 4 kap. 7 § RF).

Om det föreskrivs en särskild beslutsordning för det riksdagsbeslut som förutsätts ska den beslutsordningen även tillämpas vid godkännandet av överenskommelsen, vilket framgår av 10 kap. 3 § andra stycket. Om t.ex. en överenskommelse skulle förutsätta en ändring av en grundlag, krävs att riksdagsgodkännandet lämnas i samma form som gäller för grundlagsändring (jfr 8 kap. 14 § RF). Grundlagsstiftning är inte det enda fallet där RF föreskriver en särskild beslutsordning. På flera ställen ställs krav på kvalificerad majoritet eller särskilt flertal för beslut. Exempelvis finns i 10 kap. 6 § särskilda regler för beslut om sådana befogenhetsöverlåtelse som utan

grundlagsändring kan göras till EU. I 10 kap. 7 § finns sådana särskilda regler om överlåtelse av befogenheter till andra icke-svenska organ såsom mellanfolkliga organisationer för fredligt samarbete.

Vilken beslutsordning som ska gälla för godkännande av t.ex. ett nytt EU-fördrag beror följaktligen på vilken beslutsordning som gäller för de övriga beslut som måste fattas med anledning av fördraget. Av 10 kap. 3 § följer således att riksdagen senast i samband med godkännandet av en fördragsändring också måste pröva om fördragsändringen förutsätter vissa andra riksdagsbeslut, t.ex. om en lagändring eller ett beslut om överlåtelse av beslutanderätt i enlighet med 10 kap. 6 § RF.

I 10 kap. 6 § RF anges att riksdagen inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen kan överlåta beslutanderätt som inte rör principerna för statsskicket. En sådan överlåtelse förutsätter att fri- och rättighetskyddet inom det samarbetsområde till vilket överlåtelsen sker motsvarar det som ges i regeringsformen och i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Riksdagen kan besluta om en sådan överlåtelse, om minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för det. Riksdagens beslut kan också fattas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag. Överlåtelse kan beslutas först efter det att riksdagen godkänt en överenskommelse enligt 10 kap. 3 § RF.

EU-rätten

I artikel 48.1 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) anges att fördragen får ändras i enlighet med ett ordinarie ändringsförfarande. De får även ändras i enlighet med förenklade ändringsförfaranden.

Rådet har i detta fall använt sig av ett förenklat ändringsförfarande enligt artikel 48.6 i EU-fördraget för att besluta om ändringen av artikel 136 i EUF-fördraget. Enligt artikel 48.6 första stycket får varje medlemsstats regering, Europaparlamentet eller kommissionen förelägga rådet utkast till sådana ändringar av samtliga eller delar av bestämmelserna i tredje delen av EUF-fördraget som rör unionens inre politik och inre åtgärder. Av andra stycket framgår att rådet får anta ett beslut om ändring i tredje delen av EUF-fördraget. Rådet ska besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet, kommissionen och Europeiska centralbanken (ECB) när det är fråga om institutionella ändringar på det monetära området. Ett sådant beslut träder i kraft när det har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser. I tredje stycket av artikeln anges att ett sådant beslut inte får utöka de befogenheter som unionen tilldelas i fördragen.

Yttranden till rådet från Europaparlamentet, kommissionen och ECB

I en resolution¹ den 23 mars 2011 menade Europaparlamentet att det kan utgöra en risk för det fördragsbaserade systemets integritet att inrätta den permanenta stabilitetsmekanismen utanför EU:s institutionella ram. Parlamentet ansåg att kommissionen måste delta som medlem av styrelsen för ESM. Europaparlamentet underströk också att inrättandet av och funktions sättet för den permanenta stabilitetsmekanismen måste överensstämma helt med grundprinciperna för demokratiskt beslutsfattande, bland dem insyn, parlamentarisk kontroll och demokratisk ansvarsskyldighet. Europaparlamentet beklagade att Europeiska rådet inte har undersökt alla möjligheter i fördragen att inrätta en permanent stabilitetsmekanism. Parlamentet delar den uppfattning som ECB ger uttryck för i sitt yttrande till stöd för unionsmetoden, nämligen att den europeiska stabilitetsmekanismen vid lämpligt tillfälle kan omvandlas till en unionsmekanism. Europaparlamentet godkände utkastet till rådets beslut men ansåg att förslaget borde ha fått en annorlunda utformning.

Kommissionen anförde i sitt yttrande² den 15 februari 2011 att villkoren för att kunna utnyttja det förenklade ändringsförfarandet enligt artikel 48.6 i EU-fördraget är uppfyllda. För det första avser den föreslagna ändringen en bestämmelse i den tredje delen av EUF-fördraget, som handlar om unionens politik och inre åtgärder. Kommissionen påpekade dessutom att ändringen varken direkt eller indirekt påverkar övriga delar av EUF-fördraget. För det andra påverkar ändringen inte de befogenheter som unionen tilldelas i fördragen. Det är inte fråga om att skapa en ny rättslig grund som ger unionen möjlighet att vidta en åtgärd som inte var möjlig före den aktuella ändringen av fördraget. Enligt förslaget till beslut ska den permanenta stabilitetsmekanismen inrättas direkt av de medlemsstater som har euron som valuta. Vidare anförde kommissionen att förslaget till beslut inte heller begränsar de befogenheter som tilldelats unionen och dess institutioner. Sammanfattningsvis tillstyrker kommissionen rådets förslag till ändring av artikel 136 i EUF-fördraget.

ECB anförde i sitt yttrande³ den 17 mars 2011 bl.a. att ändringen av artikel 136 inte utökar unionens befogenheter. ECB anförde också att det på sikt vore bättre att stabilitetsmekanismen blir en EU-mekanism och inte en mellanstatlig mekanism.

¹ Europaparlamentets resolution av den 23 mars 2011 om utkastet till Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta (00033/2010 – C7-0014/2011 – 2010/0821(NLE)).

² Kommissionens yttrande om Europeiska rådets förslag till beslut om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta (KOM(2011) 70 slutlig).

³ CON/2011/24.

Europeiska stabilitetsmekanismen

Basen för reglerna om Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) har varit den överenskomna texten för ändring i artikel 136 i EUF-fördraget. I EUF-fördraget, tredje delen, avdelning VIII, kapitel 4, artiklarna 136–138, finns särskilda bestämmelser för de medlemsstater som har euron som valuta. I artikel 136 fastställs sedan tidigare att euroländerna kan anta åtgärder för att stärka samordningen och övervakningen av dessa staters budgetdisciplin, utarbeta riktlinjer för den ekonomiska politiken och se till att dessa överensstämmer med de riktlinjer som har antagits för hela unionen samt se till att de övervakas.

Fördraget om inrättande av ESM, förkortat ESM-fördraget, innehåller de detaljerade reglerna om mekanismen. I ingressen till fördraget anges att alla medlemsstater i euroområdet kommer att bli ESM-medlemmar. Vidare anges att som en följd av anslutningen till euroområdet bör en medlemsstat i Europeiska unionen bli en ESM-medlem med fullständiga rättigheter och skyldigheter, i överensstämmelse med dem som gäller för de fördragslutande parterna.

I propositionen anges att ESM-fördraget undertecknades av euroländerna den 11 juli 2011. Vid ett möte den 21 juli 2011 beslutade euroländernas stats- och regeringschefer ett omfattande åtgärds paket som nödvändiggjorde ändringar i det nyligen undertecknade ESM-fördraget. Ändringarna gällde den privata sektorns deltagande och att fler finansiella instrument skulle stå till ESM:s förfogande.

Vidare anges i propositionen att vid ett nytt toppmöte den 9 december 2011 tillkom bl.a. att ESM-fördraget om möjligt ska träda i kraft i juli 2012 i stället för i juli 2013. Man kom också överens om att beslutsreglerna ska innefatta ett förfarande i nödsituationer där beslut tas med kvalificerad majoritet i stället för med enhällighet. Det reviderade ESM-fördraget undertecknades av euroländerna den 2 februari 2012.

Vid eurogruppens möte i Köpenhamn den 30 mars 2012 enades finansministrarna om att upprätta en brandvägg på mer än 800 miljarder euro för att skydda euroområdets finansiella stabilitet. Det sammanlagda utlåningstaket för den tillfälliga stabiliseringsfaciliteten EFSF och den permanenta europeiska stabilitetsmekanismen ESM kommer att höjas från 500 miljarder euro till 700 miljarder euro. Från och med juli i år kommer den finansiella institutionen ESM med säte i Luxemburg att vara den viktigaste fond som finansierar nya stödprogram för länder i euroområdet om så krävs. Dess nya maximala utlåningsvolym kommer att uppgå till 500 miljarder euro. De befintliga programmen, som uppgår till omkring 200 miljarder euro, kommer också i fortsättningen att finansieras genom EFSF. ESM:s och EFSF:s utlåningskapacitet kompletterar de 102 miljarder euro som redan har betalats ut i bilaterala lån och från EU:s fonder för att stödja Grekland, Irland och Portugal.

Av ett uttalande den 30 mars 2012 från eurogruppen framgår bl.a. att ESM kommer att vara huvudinstrumentet för att finansiera nya program fr.o.m. juli 2012. EFSF kommer som regel bara att delta i finansieringen av program som påbörjats före detta datum. Under en övergångsperiod fram till mitten av 2013 kan ESFS delta i vissa nya program.

Enligt ESM-fördraget inrättar de fördragsslutande parterna sinsemellan en internationell finansiell institution, ESM.

Medlemskap i ESM ska vara öppet för övriga medlemsstater i Europeiska unionen från och med ikraftträdandet av det beslut som Europeiska unionens råd fattar i enlighet med artikel 140.2 i EUF-fördraget om att upphäva deras undantag från att införa euron.

I artikel 44 i ESM-fördraget anges följande:

Detta fördrag ska i enlighet med artikel 2 vara öppet för anslutning för andra medlemsstater i Europeiska unionen efter ansökan om medlemskap som en sådan medlemsstat i Europeiska unionen ska överlämna till ESM efter det att Europeiska unionens råd har antagit ett beslut i enlighet med artikel 140.2 i EUF-fördraget om att upphäva undantaget för medlemsstaten från att införa euron. ESM-rådet ska godkänna den nya ESM-medlemmens ansökan om anslutning och de närmare tekniska villkoren i samband med denna, liksom de ändringar som ska göras av det här fördraget som en direkt följd av anslutningen. Efter ESM-rådets godkännande av medlemskapsansökan ska nya ESM-medlemmar anslutas efter deponering av anslutningsinstrumenten hos deponitaren, som ska underrätta andra ESM-medlemmar om detta.

I artikel 139.1 i EUF-fördraget betecknas de medlemsstater för vilka rådet inte har beslutat att de uppfyller de nödvändiga villkoren för införandet av euron som medlemsstater med undantag. För sådana stater kan rådet enligt 140.2 besluta att upphäva undantaget, dvs. om staten i fråga uppfyller villkoren för att införa euron.

ESM ska vidare enligt ESM-fördraget samarbeta mycket nära med IMF och söka medverka av IMF både finansiellt och tekniskt när stöd lämnas.

ESM-rådet ska vara ESM:s högsta beslutande organ och ska bestå av finansministrarna i euroområdet medlemsstater. ESM-rådet ska fatta viktigare beslut enhälligt. Vissa andra beslut fattas med kvalificerad majoritet, för vilket krävs 80 procent av de avgivna rösterna. Bland beslut som tas med denna majoritet är val av ordförande och vice ordförande. Det finns också en möjlighet att i nödsituationer, då brådskande beslut krävs om att ge eller genomföra finansiellt stöd, ta beslut med en kvalificerad majoritet på minst 85 procent av de avgivna rösterna.

Vidare framgår av fördraget att i ESM:s intresse ska ESM-rådets ordförande, ledamöter och suppleanter till dessa, styrelseledamöter och suppleanter till dessa samt den verkställande direktören och övrig personal åtnjuta immunitet mot rättsliga förfaranden när det gäller handlingar som de utför i sin tjänsteutövning och åtnjuta okränkbarhet för sina officiella handlingar och dokument.

ESM-rådet ska besluta i varje tvist som uppstår mellan en ESM-medlem och ESM, eller mellan ESM:s medlemmar, i samband med tolkningen och tillämpningen av fördraget, inbegripet varje tvist om huruvida de beslut som antagits av ESM är förenliga med ESM-fördraget. Om en ESM-medlem motsätter sig det beslut som rådet fattat ska tvisten hänskjutas till EU-domstolen. EU-domstolens dom ska vara bindande för parterna i ärendet, vilka ska vidta de åtgärder som krävs för att efterleva domen inom en tidsfrist som fastställs av domstolen.

Tidigare uttalanden av utskottet

Utskottet förde i sitt yttrande om Prümrådsbeslutet (yttr. 2007/08:KU5y) resonemang om vad ett rådsbeslut kunde innebära. Artikel 17 i Prümrådsbeslutet – ett rådsbeslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet – innehåller bestämmelser om gemensamma insatser som syftar till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller förebygga brott. Enligt punkt 1 kan de behöriga myndigheter som medlemsstaterna utser, för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet samt för förebyggande av brott, inrätta gemensamma patruller och genomföra andra gemensamma insatser där utsedda tjänstemän eller andra statsanställda ("tjänstemän") från andra medlemsstater deltar i insatser på en annan medlemsstats territorium. I punkt 2 sägs att varje medlemsstat i egenskap av värdmedlemsstat, i enlighet med sin nationella lagstiftning och med den utsändande medlemsstatens medgivande, får ge tjänstemän från de utsändande medlemsstaterna rätt att utöva verkställande befogenheter i enlighet med den utsändande medlemsstatens lagstiftning, men sådana verkställande befogenheter får endast utövas under överinsyn av och i regel i närvaro av värdmedlemsstatens tjänstemän.

I propositionen (prop. 2007/08:83) anförde regeringen att artikel 17 inte innebär någon skyldighet för Sverige att anordna sådana gemensamma insatser som avses och att den inte heller medför någon rätt för andra medlemsstater att låta sina tjänstemän agera på svensk mark utan ett föregående svenskt initiativ. Eftersom artikel 17 således är en frivillig artikel, är den svenska lagstiftaren fri att, inom de ramar som artikeln uppställer, bestämma förutsättningarna för sådana insatser och vilka befogenheter som ska tilldelas utländska tjänstemän. Ett antagande av utkastet till rådsbeslut innebär därför, såvitt gäller artikel 17, inte att svensk lagstiftning måste ändras. Regeringen framhöll att det kommer att krävas lagändringar om Sverige vill delta i ett sådant samarbete som anges i artikel 17.

Utskottet anförde i denna del:

Enligt artikel 17 i utkastet till rådsbeslut *kan* de behöriga myndigheter som medlemsstaterna utser företa vissa åtgärder, och varje medlemsstat *får* i enlighet med sin nationella lagstiftning ge tjänstemän från andra medlemsstater vissa befogenheter. Artikel 17 innebär inte därmed, enligt utskottets bedömning, en skyldighet för Sverige att företa sådana

gemensamma insatser och medför inte heller någon rätt för andra medlemsstater att låta sina tjänstemän agera på svenskt territorium utan ett föregående svenskt beslut. Regeringen har också framhållit att bestämmelsen i artikeln är frivillig och att det därför står medlemsstaterna fritt att utnyttja möjligheten eller att avstå från det samt att man avser att återkomma till frågan i kommande lagstiftningsarbete. Enligt utskottets uppfattning sker inte genom att utkastet godkänns någon överlåtelse av rättskipnings- eller förvaltningsuppgifter innefattande myndighetsutövning, och något kvalificerat förfarande för godkännandet krävs därmed inte.

Utskottets ställningstagande

Av 10 kap. 3 § andra stycket RF framgår att godkännandebeslutet ska fattas i samma ordning som är föreskriven för det riksdagsbeslut som förutsätts.

Utskottet noterar att artikel 136 är en bestämmelse i tredje delen av EUF-fördraget som gäller unionens politik och inre åtgärder. Ändringen av artikel 136 innebär att de medlemsstater som har euron som valuta får inrätta en stabilitetsmekanism som ska aktiveras om det är oundgängligt för att trygga stabiliteten i euroområdet som helhet. Syftet är att förtydliga rättsläget och att skapa tydliga juridiska ramar för inrättandet av mekanismen. Det föreslagna tillägget till fördraget innebär inte att någon stabilitetsmekanism inrättas, utan det krävs ett separat mellanstatligt avtal för det. Ändringen utökar inte de befogenheter unionen tilldelas i fördragen, och unionen kan inte heller med stöd av tillägget till artikel 136 inrätta en stabilitetsmekanism genom egna rättsakter.

Mot denna bakgrund anser utskottet att ett godkännande av rådets beslut inte innebär en överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbetet i EU. Inte heller innefattar ett godkännande någon annan överlåtelse av beslutanderätt eller av rättskipnings- eller förvaltningsuppgifter. Ett godkännande av rådets beslut innebär att anslutningslagen behöver ändras, och en sådan ändring kan beslutas av riksdagen med enkel majoritet enligt 4 kap. 7 § RF. Sammantaget innebär detta att ett godkännande av rådets beslut fattas av riksdagen med enkel majoritet.

ESM-fördraget har ingåtts mellan de medlemsstater i EU som har euron som valuta. De medlemsstater för vilka rådet inte har beslutat att de uppfyller de nödvändiga villkoren för införandet av euron betecknas enligt artikel 139.1 i EUF-fördraget medlemsstater med undantag. Medlemskap i ESM ska vara öppet för dessa medlemsstater fr.o.m. ikraftträdandet av ett beslut av rådet enligt artikel 140.2 i EUF-fördraget om att upphäva deras ställning som medlemsstat med undantag.

Utskottet konstaterar att en anslutning till ESM för Sveriges del kan aktualiseras endast om Sverige inför euron som valuta. Om det i framtiden blir aktuellt för Sverige att införa euron som valuta förutsätter utskottet att frågan om Sverige ska bli medlem i ESM underställs riksdagens prövning. Utskottet anser inte att utformningen av ESM-fördraget, som det ser ut i dag, bör utgöra ett skäl för att inte godkänna att det införs en ny bestäm-

melse i artikel 136 i EUF-fördraget som klargör att euroländerna får inrätta en stabilitetsmekanism. Att nu godkänna ändringen av artikel 136 hindrar inte heller regeringen från att verka för att de demokratiska principerna värnas när olika åtgärder genomförs inom ramen för EU-samarbetet för att hantera den finansiella krisen.

Utskottet konstaterar att det inte finns några konstitutionella hinder mot att bifalla propositionen.

Stockholm den 26 april 2012

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Sven-Erik Österberg (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD), Mia Sydow Mölleby (V) och Ann-Britt Åsebol (M).

Särskilt yttrande

Godkännande av Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget – Stabilitetsmekanism för euroländer (V)

Mia Sydow Mölleby (V) anför:

Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget förändrar villkoren för euroländerna och gör det möjligt att påtvinga euroländerna stora kostnader. Det saknas en demokratisk kontroll av ESM trots mekanismens stora befogenheter. Sverige har inget juridiskt bindande undantag från att ansluta sig till euron och kan därför riskera att hamna i den situationen att Sverige måste ingå i ESM. Mot denna bakgrund anser jag, även om det som en direkt följd av att godkänna artikel 136 inte sker någon befogenhetsöverlåtelse till EU, att det finns skäl som talar mot att godkänna ändringen av artikel 136.